

COMETA

Comedie in trei acte și in versuri

ACTUL AL II-lea

Serată dansantă la D-na Gubin. In fund se intreveade salonul in care lumea dansează pe-o arie de vals. Scena din față reprezintă un alt salon.

Scena I

TANȚA, TITY

TANȚA

(intră făcindu-și vînt cu evantaiul)

Uf! Nu mai pot! Ce sară!

TITY

(aplecîndu-se pe speteaza fotoliului, cercînd să-i sărute umărul)

Ce umeri! O Carară

Nu i-ar putea întrece! (In acest timp Roro intră cu poezul Colum*)

Scena II

TANȚA, TITY, RORO, COLUM

TANȚA

(amenințînd peste umăr, cu eventaliul)

Galant ești astăseară!

TITY

(aplecîndu-se din nou)

Și brațul....

TANȚA

(retrăgînd brațul)

Nu... nici brațul...

*) Pe acest biet poet zețarul nostru, in No. trecut, l'a făcut preot.

TITY

(acelaș joe)

Nici mina ?....

TANȚA

Nici-o mină !

Doar degetele numai, dar... între noi rămână !

RORO

(din prag)

Discreție garantată !

TANȚA

(intorcându-se jenată)

A, bardul !

He ! Colum !...

Cind ai căzut din lună ? Parc' ai mai prins volum...

COLUM

Eu voi fi prins, se poate ; dar nu știu editorul...

RORO

(intinzând brațul lui Colum)

Continuați duetul... Revendic autorul !

(Se întoarce șagalnic, făcându-se că pleacă)

TANȚA

(cautînd să fie amabilă, către Colum)

Dar unde-ați fost ?

COLUM

La țară.

TITY

Ei, asta-i ! In Olimp !

TANȚA

V'ați recules, desigur ; lipsiți de atita timp....

TITY

Poeții nu-și dau samă de timp... Ei sint eterni...

COLUM

(cu o umbră de tristeță)

Sint paseri care pleacă de frigul asprei ierni
Și noi sintem ca ele, instinctul nu ne'nșală
Și pribegim îndată ce presimțim răceală...

TANȚA

Din partea cui răceală ?

TITY

Te'nșeli. Un dric, poete,
N'ar fi putut să ducă grămada de regrete
Ce le-ai lăsat în urmă...

COLUM

(eu un fior)

Funebru e amicul !

RORO

(cătra Tity)

Pe urma Dumitale cînd să trimetem dricul ?

TITY

Eu nu's grăbit ca domnul, și-orice temperatură
În jurul meu veți face : răceală sau căldură,
Le-oiu îndura eroic...

RORO

De asta nu mă mir :

Te știm cum te sacrifici....

COLUM

(cătra Tanța)

Asemenea martir
Mă-ar fi plăcut și mie să fiu, și-aș fi rămas.
Eu, pentru o zimbire...

TITY

Cu zeii din Parnas

Te-ai fi luat de peplum ?

COLUM

(cu un ton glumeț)

Nu te lega de zei !
Că zeii se răzbună... Eu mi-i cinstesc pe-ai mei....

TITY

(eu o compătimire comică)

Sărmanul idolatru !

COLUM

Slujește fiecare

Un cult pe lumea asta și îi înalță altare,
Îi trebuie un idol la care să se'nchine
Și căruia el însuși îi dă puteri divine...

El e stăpîn și poate să-l darne cînd voește,
Căci el i-a dat viață... Un idol nu trăește
Decît atunci cînd jertfa pe-altarul lui mai arde...
De aceia nu-ți dau voe...

TITY

Așa ! Ei bravo, barde !

Revolta-i legitimă...

COLUM

Ei, domnule Rosnov,

În viață pentru unii e cald ca'ntrun alcov
În care îndulcită pătrunde-orice lumină ;
Covoarele'n odaie aștern ca o surdină
Pe zgomotele aspre ce vin până la dinsul...

TITY

Destul, maestre dragă, c'o să ne-apuce plinsul !

TANȚA

Tot elegiac, ca'n vremuri...

RORO

(cătră Colum)

Urmează pentru mine !

TITY

(scoate balista)

Să plingem mai departe !

TANȚA

Un *tour de vals* mai bine....

(Tity gata să accepte : în timpul acesta muzica încetează, D-na Gubin și invitații intră pe scenă).

Scena III

ACEIAȘI, D-NA GUBIN, D-NA MIREA, LUCICA, CLEO, NINETA, SCULPTORUL PRALEA, HALS, RUDI, INVITAȚI

PRALEA

Splendid arcuș !

HALS

Diabolic !

NINETA

Serafic !

RUDI

Sarasate !

HALS

Un *Wasserfall* armonice de triluri și stacate !

TITY

(cătră grupul din față)

Urca e diapasonul !

D-NA GUBIN

Frumos !

D-NA MIREA

Aici stați voi ?

TITY

(arătând pe Colum)

A re'nviat poetul !

LUCICA

Să-l auzim și noi !

NINETA

Cînd ai sosit, divine ?

CLEO

Visez ?...

D-NA GUBIN

Ce vă mirați ?

La noi întotdeauna artiștii consacrați
Sînt musafirii casei...

COLUM

(inclinîndu-se)

Prea multă cinste, Doamnă !

D-NA GUBIN

Nu... nu... noi știm prea bine talentul ce însemnă...
 Și sîntem foarte mindri !... Pe cînd trăia Gubin,
 Alexandri, sărmanul... Ce de-amintiri îmi vin...
 Colea-și trăgea fotoliul... și cite nostimade
 Nu ne spunea... Vai, Doamne, ce suflet cum se cadă !

TITY

Să-i trecem dar fotoliul... Nu te jena, Colum !

COLUM

Mi-ar prinde poate bine după atîta drum...

TITY

Așază-te atunci...

RORO

(cătră D-na Mirea)

Ah! E incorigibil!

TITY

(cătră Colum)

Ia loc și te declară de-acum inamovibil!...

D-na MIREA

Pân' nu și-o spune Tity sentința lui, se poate?

Mă rog, ce 'nsamnă asta să rizi mereu, de toate?....

D-na GUBIN

Ei, lasă-l, că nu strică cu gluma nimănu...

Gubin al meu, sărmanul, era la virsta lui,

Aidoma ca dinsul...

TITY

O, Doamnă, -s încintat

Că aducea cu mine ilustrul răposat!

RUDI

C'o mică diferență: era un om cuminte....

HALS

Ha! Ha!

PRALEA

Ai! A pățit-o jongleur-ul de cuvinte...

TANȚA

Lăsați Cometa 'n pace!

HALS

Mă rog, care cometă?

(folele rid cu înțelea)

PRALEA

(cu mirare)

Cum, n'ați văzut-o încă? Ciudat! Dar nu-i gazetă,
Să nu-i fi dat portretul...

FETELE

(cu mirare)

Care portret?

PRALEA

Ce fel ?

N'ați auzit de noua cometă Baladel?

CLEO

Cum? Baladel îi zice ?...

RORO

(cătra Tity)

Ce l ai un concurent ?

TITY

(grăv)

Un *interim* pe care îl las pe firmament
Cînd mă cobor în lume...

D-na MIREA

(cătra Pralea)

Și cum e ?...

PRALEA

O splendoare!

Dar numai cătră ziuă, firziu de tot, apare....
Cînd e senin...

NINETA

Ei, asta-i! Noi o vedem și-acum!

(Fetele rid)

PRALEA

(se uită, mirat, în toate părțile)

Unde-o vedeți ?

LUCICA

Aice!

(haz mare)

PRALEA

Tu o zărești, Colum ?

COLUM

(distrat)

Eu ?.... nu....

PRALEA

(întrebător, cătră Hals)

HALS

Nici eu, firește....

PRALEA

(cătră Tity)

Atunci... dar D-ta ?

TITY

O văd și nu...

PRALEA

Dar unde ?...

LUCICA

Ei. Ias'. N'o mai căta...

CLEO

(cu mirare, luind traducerea *Iliadei* de pe masă)

Un nou volum ?...

NINETA

Al cui e ?..,

TITY

(luind volumul din mîna lui Cleo și uitîndu-se la copertă)

Cunoști pe delicvent ?

PRALEA

(uitîndu-se peste umarul lui Tity)

Recidivist...

LUCICA

Maestre, îl știi ?

TANȚA

Are talent ?

COLUM

Respins de-Academie în unanimitate ! (răsfoind volumul)

Sărmane hexametre așa pios lucrate !
 Nemuritorii noștri adună pergamente,
 Ei nu vor să trăiască în vremile prezente,
 Țin să s'asimileze cu vechile carboave,
 Le place atmosfera de mucedu hrisoave,
 Și-au devenit chirilici ca Biblia Scheiană...
 Fotoliul academic e pentru ei o strană
 În care dorm în pace un somn metusalemic...
 Sint ingineri, istorici, cite-un poet anemic,
 Ce-asistă la ședință, ca într'un sanatoriu...
 Din cînd în cînd un doctor tușeste un memoriu
 Sporind cu un infoliu celebrele Anale...
 Din cînd în cînd s'aude cite-un *aeternum vale*,

Spre-a da o desmințire, căci foarte-adeșori
 Mor și-academicianii, deși-s nemuritori!
 Tăcere 'n necropolă și alt postum ia strana
 Aceluia ce-și mută fololiu în Nirvana...
 Dar dacă mai există sau nu literatura,
 Și dacă arii nouă mai cîntă zeul Pan,
 Ei ce-au pierdut de-apururi contactul cu natura,
 Nici nu voesc să știe... stau după paravan,
 Se 'mbracă în giubele de pergamente vechi
 Și cu pecefi și-astupă augustele urechi,
 Spre-a nu-i lovi—oroare!—cumva curentul nou...

CLEO

Dar sint atitea premii ?....

COLUM

Da. Dar de-așa cadou
 Nu-s vrednici literații... Sint premii, un nămol...
 De pildă, anul ăsta, stațiunea Tekir-Ghiol
 A fost încoronată...

TITY

(compătimitor)

Aveți dreptate voi!
 Poftim! s'arunci un premiu într'un așa noroi!

RUDI

Se spune că e muncă în opul premiat...

COLUM

(ridicînd cartea)

O fi! Dar asta nu e? Homer reînviat
 Prin truda și voința unui Benedictin...
 Ce stăruință trebui și ce amarnic chin
 Spre a călca pe urma lăsată de-un gigant
 S'a întrebat el oare, maturul corp savant?....

PRALEA

De noi, sculptorii-i bine. Noi nici nu vrem să-i știm.
 Pe ei ori alți macabri clienți de țintirim
 Tot dintr'un lut îi facem... Păcat că mor cam rar...
 La mine plastilina stă gata 'n buzunar...

D-na GUBIN

Dar răi sint azi artiștii! Sărmanu-Alexandri...
 Ce suflet cum se cade....

PRALEA

(cătră Colum)

Ca noi, cînd om muri!

(Muzica reîncepe zgomotos)

HALS

(cătră Roro)

Intiul vals, *mein Fräulein* ?

RORO :

O nu... vă mulțamesc.

HALS

De ce ?...

TANȚA

Nu-i place valsul...

HALS

Se poate ?... Nu-i firesc.

La noi în dulcea țară cu Dunărea albastră,
So eine schöne Nixe, cum sînteți dumnevoastră,
 Tresare cînd aude acordul unui vals
 Și nu mai are astîmpăr...

RORO

O fi, domnule Hals !

HALS

Da, da... În viața noastră nici nu aveți idee
 Ce loc ocupă valsul... La noi toate se 'nchee
 C'un *tour* de vals... Da, valsul ! Eu îl ador, dudge !
 Atita frenezie nici într'un cîntec nu e,
 Oricît de plin de viață și s'ar părea acela...
 La Capri, la Sorrento se joacă tarantella

(mimează)

În sunet de tambure... O manolă 'n Sevilla
 Bătînd din castagnete danțează seguidilla...

TITY

(imitîndu-l)

Ollè !

HALS

Cu-aprinsul ciardaș se laudă Maghiarii....
 Dar nici un danș nu curge în ritmul unei arii
 Mai legănat ca valsul... Nici valul mîndrei mări
 Pe dune nu descrie mai sprintene mișcări,
 Nici adierea serii n'alunecă mai lin
 Pe lanurile 'ntinse... Da, valsul e divin !
 Da, ori și ce mi-ați spune, nu-i nici o melodie
 Așa de fermecată...

CLEO

Destulă teorie !

La ce să pierdem vremea ? N'auzi ne chiamă Strauss...

HALS

Da, 'l recunosc, *mein Fräulein*, divinul *Fledermaus*!
(ti oferă brațul și deschide valsul).

LUCICA

Să mergem !

(pornește cu Rudi)

COLUM

(cătră Tau(a))

Domnișoară...

NINETA

(Cătră Roro)

Nu vii ?

RORO

Merci, Ninetă!

TITY

(in treacăt)

Ce-aștepți, domnule Pralea, iar cauți vre-o cometă ?...

(cătră Roro, oferindu-i brațul)

Pot fi mai în favoare ca Neamțul guraliv ?

Permiteți, domnișoară ?...

RORO

(respingîndu-i cu un gest)

Merci, de portativ!

(Tity iese cu tot grupul, afară de Roro).

Scena IV

RORO, singură, apoi TITY

RORO

(se plimbă enervată prin salon)

Ce plictiseală !

(Se oprește în fața oglinzii căutînd să-și potrivească o șuviță)

TITY

(intrînd)

Pace șuvițelor rebele !

RORO

(fără să se 'ntoarcă)

Ați spus ?...

TITY

N'am spus, dar astfel sînt gîndurile mele !
Cu cît le-adun, cu-atîta îmi scapă mai nebune...

RORO

Cum văd, în astă sară nu ești în toane bune...
Te-a 'ntunecat vre-o umbră trecind prin infinit?...

TITY

O nu, dar mi-a fost teamă de vechiul satelit...

RORO

Escaladezi iar cerul?

TITY.

Ce-aș mai căta în cer

Când ești aici?...

RORO

Atunce?...

TITY

Nu... am venit să-ți cer...

RORO

Discreția mea?...

TITY

O glumă!

RORO

Ți-am spus că-i garantată!

TITY

O, cum nu lași în voe o inimă să bată...

RORO

Ești cardiac, pe semne... De ce-mi spui asta mie
Și nu i-ai spus-o Tanții?...

TITY

Aceiași ironie

Ce șfichiue și arde cu fiece cuvînt..

RORO

Imi pare c'adineători aveai mai mult avînt
Pe cînd steteai de vorbă cu blocul de Carara...
Și blocul re'nviase atunci ca legendara
Statue-a Galateei... Noroc de evantaliu
Că e și el o armă... Nici cel mai mic detaliu
Nu mi-a scăpat... De-o pildă :

(imitînd pe Tity)

Ce umeri! O Carară

Nu-i-ar putea întrece!

(imitînd pe Tanța)

Galant ești astă seară !

(imitînd pe Tity)

Și brațul...

(imitînd pe Tanța)

Nu nici brațul...

(imitînd pe Tity)

Nici mîna ?...

(imitînd pe Tanța)

Nici o mînă !...

(Tity vrea să-i apuce mîna, Roro o retrage)

Doar degetele numai, dar... între noi rămînă...

Așa era ?!... E bine ?...

TITY

Ah, pentr'un compliment

Atita 'nversunare...

RORO

O, ai atît talent

Să 'ntinzi ascunse mreje viclean ca păsării...

Un virtuos ce cîntă pe o strună-atîtea arii,

Ți-atrăgi în cursă prada ca șerpii sunători,

Ai orice îndrăzneală... De-o pildă, uneori

Te faci smerit ca pajii ce-abia ridică ochii,

Cînd duc din urmă trena bogat 'a unei rochii,

Ca Child Harold arare innăbuși un suspin,

Romanticul pe urmă devine-un Arlechin,

Și dacă nu se prinde, mai faci o piruetă

Și te arunci în spațiu supt forma de cometă...

TITY

Cometa, iar Cometa ! Ah, bietul meu simbol !

RORO

Simbolul e o mască...

TITY

Simbolul e-un ocol...

RORO

E deraiarea celor ce-au obosit pe drum...

TITY

Ba nu, e picătura subtilă de parfum

Ce-ți amintește floarea și toată primăvara....

RORO

(ironic)

E stătuia ce doarme în blocul de Carara ?
Nu ?... De ce taci ?... Răspunde ! Allô ! Rămii afon ?...
De ce-ai venit atuncea ?... (intră Hals, grabit)

Scena V

Aceiași, HALS

HALS

(bătînd din palme din prag)

Poftim la cotilion !

RORO

Merci !...

HALS

(cu desperare)

Nici cotilionul ?... (plecînd)

(plecînd)

Ai, ai... în țara noastră...

(dispare)

Scena VI

Aceiași, fără HALS

TITY

(privind pe urma lui Hals)

Dar du-te și te-aruncă în Dunărea albastră !

RORO

(rîzînd)

Nu îl urmezi ?... Imi pare că 'n alte vremi erai
În frunte totdeauna la cotilion... Ce ai ?

TITY

Un cotilion e însăși viața mea întregă,
Un lanț de zile negre și albe ce se leagă
Și se preschimbă 'ntruna și iarăși se desfac...
Am ore pesimiste mai negre ca un frac
Și altele senine, albastre, violete,
Strălucitoare zile în roze toalete,
Ca niște flori învoalte cu splendide corole
Ce joacă 'ntr'un amestec nebun, de banderole,
De panglici, de volane,—ah, albe,—atît de albe
Ca perle prinse 'n hora unei bogate salbe,
Le văd cum se respiră... Sînt zilele de ieri...

Și iată, vin acuma ca negri cavaleri,
 Vin zilele funebre și-aruncă triste pete
 Întunecînd lumina atîtor toalete,
 Se 'ngeamănă cu ele și mi le iau pe rînd,
 Se duc în farandolă și mă trezesc oftînd,
 Cu două-trei cocarde la piept, și cu un gol
 Nemărginit în suflet,—vezi, asta-i un simbol!

RORO

Și ziua de-azi ce haină îmbracă?

TITY

Știu și eu!

Ah, sînt sătul de-atîtea luciri de curcubeu!
 Și-aș vrea să scap odată de veșnicul alaiu,
 De acest bizar amestec de caravanseraiu,
 De fantasmagoria aceasta de colori,
 Ce m'amăgește 'ntruna, de'mi vine uneori
 Să cred că am drept suflet o prismă de cristal....
 O, dac'ai vrea, tot fastul acest de carnaval
 S'ar stinge ca o lume răsfrîntă de oglinzi...

(punînd mina pe inimă)

Pe prisma asta vie dac'ai voi să 'ntinzi
 Cu mina ta o umbră, nebunele lumini
 S'ar stîmpăra, de sigur... de-ai vrea să te inclini
 Asupra ei o clipă și'n ea să te privești,
 Te-ar prinde 'n mii de fețe frumoas' așa cum ești..
 Și fiecare față te-ar oglindi întreagă,
 Purtînd întotdeauna culoarea ce ți-e dragă...
 Dac'ai voi o clipă...

RORO

(rîzînd)

Oprește-te, cascadă!

Cînd te ascult îmi pare c'aud o serenadă...
 Alt'dat'ai face bine s'aduci și o gîtară
 Și restul,—ca, de-o pildă, tradiționala scară,
 O mantă de hidalgo, o casă cu balcon,
 Și să comanzi și luna pe-al cerului plafon,
 De vrei cu dinadinsul să-mi pari un om serios...

TITY

Ah, risul, veșnic risul, ca un cuțit tăios...
 De ce tot rizi întruna?

RORO

Dar ce?.. Vocști să plîngi!...

TITY

De-ai ști de cită vreme și cu ce grijă string
 Eu gândurile-acestea de care rizi acuma,
 Ai înțelege poate ce crudă-ți este gluma,
 Și pentru ce 'n saloane cu zgomot uneori
 Rizind îmi sun crotalii ca șerprii sunători,
 De ce devin multiplu și pentru-ce mă schimb,
 De ce melancolia s'așază ca un nimb
 Pe fruntea mea, de parcă sint sumbrul Child Harold,
 Și pentru-ce, pe urmă, supt tainicul imbold,
 Mă 'nalț ca o cometă și rătăcesc prin gol,
 De ce îmbrac într'una simbol după simbol,—
 N'ai mai glumi și-ai crede ce nu 'ndrăzneam să'ți spun
 Că te iubesc...

(Roro ride cu hohot. In vremea aceasta alaiul cotilionului trece pe-o ușa ca să iasă pe alta. Tanța care-a auzit ultimele cuvinte oprește grupul, ținându-se de mină cum se găsea fiecare).

Scena VII

ACEIAȘI, TANȚA, CLEO, LUCICA, COLUM, PRALEA,
 RUDI ȘI HALS

TANȚA

Ce face?...

TITY

(incureat)

Spuneam...

RORO

(tâindu-i vorba și rizind)

Că un nebun

Avea in loc de suflet o prismă de cristal,
 Ce nu-l lăsa să doarmă... Un caz puțin banal
 Precum vedeți...

LUCICA

Sărmanul!

COLUM

Interesant pacient!

RORO

(fixind pe Tity)

Vă 'nchipuiți tortură?! La fiece moment
 Să simți că-ți joacă 'n suflet, răsfrint de șapte ori,
 Un spectru! Și ce spectru! Un spectru de colori!
 Să-ți fie bietul suflet pestriț ca o paletă...

S'o vezi așa, de pildă, pe Tanța violetă,
 Și indigo, și-albastră și verde, străvezie,
 Și galbenă pe urmă, —apoi portocalie
 Și roșie, în fine...

TANȚA

(roșie)

Și pentru-ce chiar eu

Din toată adunarea?!...

RORO

(cătră Tity)

Răspundeți, domnul meu!...

TANȚA

Tot eu?... De ce nu Cleo, Nineta sau Lucica?
 E-o veșnică manie... Nu mai pricep nimica...
 Ce legătură este între acel nebun
 Și mine? E vre una? Atunci?...

RORO

Tot eu să spun?...

TITY

Pardon, eu sînt nebunul...

RORO

(prinzindu-se în cotilion)

Hai să-l legăm atunci!

Degrabă, strîngeți lanțul!

TOȚI

(facîndu-se roată în jurul lui Tity)

Da, lanțul!

RORO

Mai arunci

De-acuma invective?

HALS

(conducînd, cu emfază)

La dreapta toți acum!

COLUM

La stînga! strîngeți cercul!

CLEO

Așa!

TITY

(cu brațele încrucișate)

Și tu, Colum ?!

COLUM

De sigur !

NINETA

Să nu fugă !

RORO

Să nu-l lăsăm, Ninetă !

CLEO

Rotiți acum !

PRALEA

Mai iute !

TANȚA

Sărmana mea Cometă !

RORO

(luând cocarde de la Hals)

Vrei două-trei cocarde ?

(îi le-aruncă, Tity le prinde în zbor)

RORO

Sau poate-o banderolă ?

(îi flutură o banderolă pe dinainte)

TITY

(umilit)

Destul de-acum ! Ertare...

HALS

(comandînd)

Atuncea, farandolă !

La dreapta ! Rupeți cercul !

(Cercul se desface și toți trec, înclinîndu-se, pe dinaintea lui Tity)

RUDI

Nainte ! Rămas bun !

RORO

Bromură de potasă, simpatice nebun !

CLEO

Păzește-ți bine prisma !

LUCICA

Acuma cum ne vezi ?

Albastre, violete ?...

TANȚA

Rămii ?... Nu ne urmezi ?...

HALS

(comandind)

Coloană înainte !

RORO

(schitînd un gest de adio)

Cred că ne-am înțeles !

(Dispare farandola pe ușa din dreapta)

TITY

(rămas singur, privește melancolic la cocardele din mină
și aninindu-le la piept)

Da,—două trei cocarde... cu-atîta m'am ales !

